

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Účetnictví firem - řešení

Eva Hýblová

Brno 2006

1. Úvod do účetnictví podnikatelů

Definujte podnikatele v souladu s obchodním zákoníkem

Podnikání - soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Podnikatelem podle tohoto zákona je:

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- b) osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- c) osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- d) osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Kdo má povinnost zápisu do obchodního rejstříku

Do **obchodního rejstříku** se zapisují:

- a) obchodní společnosti a družstva,
- b) zahraniční osoby,
- c) fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud o zápis požádají,
- d) další osoby, stanoví-li povinnost jejich zápisu zvláštní právní předpis.

Fyzická osoba, která je podnikatelem, se zapíše do obchodního rejstříku vždy, jestliže:

- a) výše jejich výnosů nebo příjmů snížených o daň z přidané hodnoty, je-li součástí výnosů nebo příjmů, dosáhla nebo přesáhla za dvě po sobě bezprostředně následující účetní období v průměru částku **sto dvacet milionů Kč**, nebo

b) provozuje živnost průmyslovým způsobem.

Popište právní regulaci českého účetnictví (zákon, vyhlášky, české účetní standardy).

Zákon o účetnictví

- vymezuje účetní jednotky, na které se zákon vztahuje,
- vymezuje předmět účetnictví a účetní období,
- stanovuje základní kvalitativní charakteristiky účetních informací,
- stanovuje náležitosti účetních záznamů,
- výstup z účetnictví – účetní závěrku a konsolidovanou účetní závěrku,
- stanoví způsoby oceňování,
- podmínky inventarizace a náležitosti inventarizačních zápisů,
- stanoví pravidla pro průkaznost, přenos, opravy a úschovu účetních záznamů,

- vymezuje pokuty.

Prováděcí vyhláška (500/2002 Sb.)

- rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- uspořádání, označování položek účetních výkazů a jejich obsahové vymezení,
- účetní metody a jejich použití,
- směrná účtová osnova,
- uspořádání a označování položek konsolidované účetní závěrky, jejich obsahové vymezení, metody konsolidace a postupy při zahrnování účetních jednotek do konsolidačního celku.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (International Financial Reporting Standards IFRS)

Obchodní společnosti, které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU mají povinnost účtovat a sestavovat účetní závěrku podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví.

České účetní standardy

Číslo Název

- 001** Účty a zásady účtování na účtech
- 002** Otevírání a uzavírání účetních knih
- 003** Odložená daň
- 004** Rezervy
- 005** Opravné položky
- 006** Kursové rozdíly
- 007** Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob
- 008** Operace s cennými papíry a podíly
- 009** Deriváty
- 010** Zvláštní operace s pohledávkami
- 011** Operace s podnikem
- 012** Změny vlastního kapitálu
- 013** Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 014** Dlouhodobý finanční majetek
- 015** Zásoby
- 016** Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
- 017** Zúčtovací vztahy
- 018** Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
- 019** Náklady a výnosy
- 020** Konsolidace
- 021** Vyrovnání, nucené vyrovnání, konkurs a likvidace
- 022** Inventarizace majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
- 023** Přehled o peněžních tocích

Vnitřní účetní směrnice

- **Statut účetní jednotky**
- **Účtový rozvrh**
- **Systém zpracování účetnictví**
- **Oběh účetních dokladů včetně podpisových vzorů**
- **Režim statutárních fondů**
- **Plán inventarizací a pravidla pro zúčtování inventarizačních rozdílů**
- **Pravidla pro tvorbu a čerpání rezerv**
- **Pravidla pro tvorbu a čerpání opravných položek**
- **Pravidla pro oblast dlouhodobého majetku a jeho evidenci**
- **Pravidla pro způsob evidence zásob a jejich oceňování**
- **Pravidla pro oblast cenných papírů a jejich oceňování**
- **Zásady pro časové rozlišení nákladů a výnosů**
- **Zásady pro tvorbu dohadných položek**
- **Pravidla pro vedení pokladny**
- **Evidence valutových a devizových operací**
- **Pracovní cesty a cestovní náhrady**
- **Stravování zaměstnanců**
- **Pravidla pro vnitropodnikové účetnictví**

Vymezte účetní jednotky v souladu se zákonem o účetnictví.

Účetní jednotka =

- Právnícké osoby které mají sídlo na území ČR.
- Fyzické osoby, jako podnikatelé zapsaní v OR.
- Ostatní fyzické osoby, jejichž obrat podle zákona o dani z příjmu (včetně zdanitelných plnění osvobozených od této daně) přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 15 mil Kč.
- Ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí.
- Zahraniční osoby, které na území ČR podnikají nebo provozují činnost podle zvláštních zahraničních předpisů
- organizační složky státu.

Od kterého data mají podnikatelé povinnost vést účetnictví

Obchodní společnosti:

od svého vzniku (den zápisu do obchodního rejstříku) do svého zániku (den výmazu z obchodního rejstříku).

Fyzické osoby:

- od prvního dne účetního období následujícího po kalendářním roce, ve kterém se staly účetní jednotkou až do posledního dne účetního období, ve kterém přestaly být účetní jednotkou
- ode dne zápisu do obchodního rejstříku do dne výmazu z obchodního rejstříku
- od prvního dne účetního období následujícího po období, ve kterém se staly účastníky sdružení nebo se některý z účastníků sdružení stal účetní jednotkou až

do posledního dne účetního období, ve kterém přestaly být účastníky sdružení.

Kdo vede účetnictví a sestavuje účetní závěrku ve zjednodušeném a plném rozsahu

Plný rozsah :

- akciové společnosti a ostatní obchodní společnosti a družstva, které mají povinnost si nechat ověřit účetní závěrku auditorem:
1. **Aktiva** celkem více než 40 000 000 Kč; aktivy celkem se pro účely tohoto zákona rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o oprávký a opravné položky.
  2. **Roční úhrn čistého obratu** více než 80 000 000 Kč; ročním úhrnem čistého obratu se pro účely tohoto zákona rozumí výše výnosů snižená o prodejní slevy a dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti,
  3. **Průměrný přepočtený stav** zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50.

Zjednodušený rozsah:

- sestavovat účtový rozvrh pouze do úrovně účtových skupin,
- spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize,
- tvořit rezervy a opravné položky pouze v souladu se zákonem o rezervách (daňově účinné),
- nepoužívat k oceňování reálnou hodnotu,
- nepoužívat analytické a podrozvahové účty,
- sestavovat účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu:
- **rozvaha** – položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi,

- **výkaz zisku a ztráty** položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi a výpočtové položky.

2. Obchodní společnosti

Založení a vznik, zrušení a zánik obchodních společností

Popište založení a vznik obchodní společnosti:

Obchodní společnost je **právníckou osobou** založenou za účelem podnikání.

Společnostmi jsou:

- veřejná obchodní společnost,
- komanditní společnost,
- společnost s ručením omezeným,
- akciová společnost,
- evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Nestanoví-li zákon jinak, mohou být zakladateli společnosti a účastnit se na jejím podnikání osoby fyzické i právnické.

Evropská společnost

Evropská společnost, též *Evropská akciová společnost* neboli Societas Europaea (zkratka *SE*) je kapitálovou **obchodní společností**, založenou **evropským právem**.

Je upravena **nařízením Rady** č. ES/2157/2001 ze dne 8. října **2001** o statutu evropské společnosti a **Směrnici Rady** 2001/86/ES z téhož dne, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení **zaměstnanců**. Na evropskou úpravu v **ČR** navazuje prováděcí zákon č. 627/2004 **Sb.** o evropské společnosti.

- Nadnárodní společnost,
- zapisuje se do OR pouze ve státu, kde má svoje sídlo,

- **zápis a výmaz se povinně zveřejňuje v úředním věstníku Evropské unie,**
- **je kapitálovou společností (akcie),**
- **ZK min. 120 000 EUR,**
- **podobná a.s., záležitosti, které nejsou upraveny nařízením Rady, jsou upraveny národní legislativou jako u a.s. (obchodní zákoník, zákon 627/2004 Sb.,**
- **system správy:**
  - **dualistický (dozorčí orgán a řídicí orgán jako dva nezávislé)**
  - **monistický (pouze jeden, vykonává dozorčí i řídicí funkce).**

Založení obchodní společnosti

- Společnost se zakládá **společenskou smlouvou** podepsanou všemi zakladateli.
- Pravost podpisů zakladatelů musí být **úředně ověřena**. Společenská smlouva společnosti s ručením omezeným a zakladatelská smlouva akciové společnosti musí mít formu notářského zápisu.
- Připouští-li tento zákon, aby společnost založil jediný zakladatel, nahrazuje společenskou smlouvu zakladatelská listina vyhotovená ve formě notářského zápisu. Zakladatelská listina musí obsahovat stejné podstatné části jako společenská (zakladatelská) smlouva.

Základní kapitál

- Peněžní vyjádření souhrnu **peněžitých i nepeněžitých** vkladů všech společníků do základního kapitálu společnosti (dále jen "vklad").
- Musí být vyjádřen v jednotkách české měny.
- Společník se účastní na základním kapitálu vkladem. Základní kapitál je součástí vlastního kapitálu.
- Vytváří se povinně v komanditní společnosti, ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. Jeho výše se zapisuje do obchodního rejstříku, pokud tak stanoví zákon.

Vklad společníka

- Souhrn **peněžních prostředků** (=peněžitý vklad) nebo jiných penězi **ocenitelných hodnot** (=nepeněžitý vklad), které se určitá osoba zavazuje vložit do společnosti za účelem nabytí nebo zvýšení účasti ve společnosti.
- **Nepeněžitým vkladem** může být jen majetek, jehož hospodářská hodnota je zjiřitelná a který může

společnost hospodářsky využít ve vztahu k předmětu podnikání.

- Vklady spočívající v závazcích týkajících se provedení prací nebo v poskytnutí služeb jsou zakázány.
- **Nepeněžitý vklad** musí být splacen před zápisem výše základního kapitálu do obchodního rejstříku.
- Hodnota nepeněžitého vkladu musí být uvedena ve společenské smlouvě, zakladatelské smlouvě nebo zakladatelské listině, nestanoví-li tento zákon jinak.

Podíl společníka

- **Podíl** představuje účast společníka ve společnosti a z ní plynoucí práva a povinnosti.
- Každý společník může mít **pouze jeden** podíl ve společnosti, ledaže jde o akciovou společnost.
- Podíl ve společnosti **nemůže být** představován cenným papírem, ledaže jde o akciovou společnost.
- Pro účely tohoto zákona se **oceňuje** podíl **mírou účasti** společníka na čistém obchodním majetku společnosti.
- Zánik společnosti, zánik účasti společníka – právo na vypořádání majetku.

Vznik společnosti

Společnost vzniká dnem, ke kterému byla **zapsána do obchodního rejstříku**.

Vztah k účetnictví

Sestavit zahajovací rozvahu a otevřít účty.

Popište zrušení a zánik obchodní společnosti

Zrušení a zánik společnosti

- Společnost zaniká ke **dni výmazu** z obchodního rejstříku.
Zániku společnosti **předchází její zrušení s likvidací** nebo bez likvidace
- Společnost se ruší **s likvidací** když:
  - Uplynula **doba**, na kterou byla založena.
  - Byl dosažen **účel**, pro který byla založena.
  - zrušení **rozhodli společníci** (společnost se ruší v den, kdy bylo rozhodnutí přijato).
  - zrušení **rozhodl soud** (společnost se ruší v den uvedený v rozhodnutí soudu nebo v den nabytí právní moci)
  - Společníci rozhodli **o fúzi, převodu** jmění na společníka nebo o **rozdělení společnosti** (společnost se ruší v den, kdy bylo rozhodnutí přijato).
- Společnost se ruší **bez likvidace**, když:
- Její jmění **přechází** na právního zástupce.
- Došlo ke zrušení konkurzu po splnění rozvrhovaného usnesení.
- Došlo ke zrušení konkurzu, protože **majetek nepostačuje** k úhradě nákladů konkurzu .
- Došlo k zamítnutí návrhu na prohlášení konkurzu pro **nedostatek majetku**.
- Zrušení společnosti **rozhodnutím soudu**:
  - V uplynulých dvou letech se **nekonala valná hromada**.

- V uplynulém roce **nebyly zvoleny** orgány společnosti nebo její členové, m kterým skončilo funkční období před více než jedním rokem
- Po dobu delší než dva roky **neprovozuje** žádnou **činnost**.
- **Pozbude oprávnění** k podnikatelské činnosti
- Nemůže vykonávat činnost pro nepřekonatelné rozpory mezi společníky.
- **Porušuje povinnost** vytvářet rezervní fond.
- Provozuje činnost prostřednictvím osob, které k tomu **nemají oprávnění**.

Přeměny společnosti

- **Typy přeměn:**
  - fúze
  - převod jmění na společníka
  - rozdělením.
  - změna právní formy společnosti.

- **Fúze**
  - Sloučení
  - Splynutí

- **Sloučení** – zaniká jedna nebo více společností (zrušení bez likvidace) a jejich jmění včetně práv a povinností z pracovně-právních povinností přechází na **nástupnickou (už existující)** společnost. Společníci zanikající společnosti se stávají společníky nástupnické společnosti.

- **Splynutí** – zanikají dvě nebo více společností (zrušení bez likvidace). Jmění zanikajících společností včetně práv a povinností z pracovně-právních vztahů přechází na **nově zakládanou** nástupnickou

společnosti. Společníci zanikající společnosti se stávají společníky nástupnické společnosti.

- **Převod jmění na společníka** – společníci rozhodnou, že jmění společnosti včetně práv a povinností z pracovně-právních vztahů převezme jeden společník.
- **Rozdělení** – rozdělovaná společnost zaniká (zrušení bez likvidace), její jmění včetně práv a povinností z pracovně-právních vztahů přechází na nástupnické společnosti a její společníci se stávají společníky nástupnických společností.
- **Rozdělení**
- Se založením **nových společností** (zúčastněnou společností je pouze zanikající společnost)
- Rozdělení **sloučením** (zúčastněnými jsou zanikající společnosti i nástupnická společnost)
- Kombinací
- **Změna právní formy** – společnost nezaniká, pouze mění právní formu

Likvidace společnosti

- Společnost vstupuje do likvidace **ke dni**, k němuž je zrušena, pokud zákon nestanoví jinak.
- Vstup společnosti do likvidace se **zapisuje** do obchodního rejstříku.
- Po dobu likvidace se užívá firma společnosti s dovětkem "v likvidaci".

Účetnictví

- Ke dni **předcházejícímu** vstupu do likvidace sestavuje statutární orgán **účetní závěrku**.
- Likvidátor sestavuje **ke dni vstupu** do likvidace zahajovací **likvidační účetní rozvahu**.
- Ke dni zpracování návrhu na **rozdělení likvidačního zůstatku** sestaví likvidátor **účetní závěrku**.
- Ke dni zpracování zprávy o **naložení s majetkem** sestaví likvidátor **účetní závěrku**.

Typy obchodních společností

Veřejná obchodní společnosti

Charakteristika v.o.s.

- Veřejnou obchodní společností je společnost, ve které **alespoň dvě osoby** podnikají pod společnou firmou a ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně **celým svým majetkem**
- Společníkem veřejné obchodní společnosti může být:
  - **fyzická osoba**, (která splňuje všeobecné podmínky provozování živnosti podle zvláštního právního předpisu a u níž není dána překážka provozování živnosti stanovená zvláštním právním předpisem, bez ohledu na předmět podnikání společnosti)
  - **Právnícká osoba**, (práva a povinnosti vykonává její statutární orgán, popřípadě jím pověřený zástupce).
- Firma musí obsahovat označení "**veřejná obchodní společnost**", jež může být nahrazeno zkratkou "veř. obch. spol." nebo "v. o. s.". Obsahuje-li firma jméno alespoň jednoho ze společníků, postačí dodatek "a spol."

Statutární orgány:

- Statutárním orgánem veřejné obchodní společnosti jsou **všichni společníci**. Společenská smlouva může stanovit, že statutárním orgánem jsou pouze někteří společníci nebo jeden společník.

Základní kapitál

Není povinný.

Rozdělení zisku

- **Zisk** se dělí mezi společníky rovným dílem.
- Podíl na zisku stanovený na základě účetní závěrky je splatný do tří měsíců od jejího schválení, nestanoví-li společenská smlouva jinak.
- **Ztrátu** zjištěnou účetní závěrkou nesou společníci rovným dílem.

Rušení v.o.s.

- Obecné podmínky § 68
- Výpovědí společníka
- Smrtí společníka (pokud společenská smlouva neumožňuje dědit)
- Zánikem právnické osoby, která je společníkem (pokud společenská smlouva neumožňuje přechod podílu na právního nástupce)
- Prohlášením konkurzu na majetek některého ze společníků.

Vypořádání společníků

- Při zrušení společnosti s likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku.
- Likvidační zůstatek se rozdělí mezi společníky nejprve do výše hodnoty jejich splacených vkladů. Zbytek likvidačního zůstatku se rozdělí mezi společníky rovným dílem.
- Nestačí-li likvidační zůstatek na vrácení splacených vkladů, podílejí se na něm společníci v poměru k jejich výši.
- Společenská smlouva může upravit rozdělení likvidačního zůstatku jinak.

ÚČTOVÁNÍ VE VEŘEJNÉ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

K jakému datu sestavuje veřejná obchodní společnost zahajovací rozvahu.

- Ke dni zápisu do obchodního rejstříku (vzniku v.o.s.)

Jak se zobrazí v rozvaze veřejné obchodní společnosti vklady společníků.

- Vklad není povinný, pokud se společníci ke vkladu zaváží, tak se v pasivech zobrazí jako Základní kapitál – účet 411, nebo kapitálové fondy – 413 – Ostatní kapitálové fondy, nebo závazek (pokud jsou prostředky pouze zapůjčeny).

Jak se zobrazí v zahajovací rozvaze výdaje související se založením společnosti?

- Zřizovací výdaje (> 60 000 Kč) **aktivovat**, jinak **časové rozlišení nákladů**.
- Zobrazují se buď v **zahajovací rozvaze**, nebo se účtují jako **první operace** po otevření účetních knih (Ostatní závazky ke společníkům 365, nebo Kapitálové účty 4xx).
- Jsou-li v účetnictví společnosti v aktivech vykazovány zřizovací výdaje jako dlouhodobý majetek, musí být tento majetek účetně odepsán nejpozději v průběhu pěti let od vzniku společnosti. § 65a OZ
- Dokud nejsou zřizovací výdaje zcela účetně odepsány, je jakékoliv vyplácení podílů na zisku zakázáno, ledaže disponibilní zdroje, z nichž lze jinak vyplácet

podíly na zisku, a nerozdělený zisk minulých období jsou nejméně rovny neodepsané části zřizovacích výdajů. § 65a OZ

Kdy je možno účtovat úroky z prodlení při nesplacení vkladu, jak se o nich účtuje

- **Až do výše 20 % z dlužné částky (obchodní zákoník, § 80)**

Mohou si společníci ve veřejné obchodní společnosti vyplácet zálohy na podíly ze zisku?

- **Mohou (resp. Zákon to nezakazuje)**

Charakteristika komanditní společnosti

- Komanditní společnost je společnost, v níž jeden nebo více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (**komanditisté**) a jeden nebo více společníků celým svým majetkem (**komplementáři**).
- Pokud dále není stanoveno jinak, použijí se na komanditní společnost přiměřeně ustanovení tohoto zákona o veřejné obchodní společnosti a na právní postavení komanditistů ustanovení o společnosti s ručením omezeným.
- Firma společnosti musí obsahovat označení "komanditní společnost", postačí však zkratka "kom. spol." nebo "k. s.". Obsahuje-li firma společnosti jméno komanditisty, ručí tento komanditista za závazky společnosti jako komplementář.

Práva a povinnosti společníků

- K **obchodnímu vedení** společnosti jsou oprávněni pouze **komplementáři**. V ostatních záležitostech rozhodují komplementáři společně s komanditisty většinou hlasů, pokud společenská smlouva nestanoví jinak.
- **Komanditista** je oprávněn nahlížet do účetních knih a účetních dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje nebo k tomu zmocnit auditora. Má právo na vydání stejnopisu účetní závěrky a právo požadovat od komplementářů informace o všech záležitostech společnosti.

Základní kapitál

- **Komanditista** je povinen vložit do základního kapitálu společnosti vklad ve výši určené společenskou smlouvou, minimálně však 5 000 Kč.

Rozdělení zisku

- Rozdělení zisku na část připadající společnosti a část připadající komplementářům se určí poměrem stanoveným ve společenské smlouvě, jinak se zisk mezi ně dělí na polovinu.
- Nevyplývá-li ze společenské smlouvy něco jiného, část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru stanoveném ve společenské smlouvě, jinak v poměru splacených vkladů.
- Nevyplývá-li ze společenské smlouvy něco jiného, rozdělí si komplementáři část zisku na ně připadající rovným dílem a komanditisté podle výše splacených vkladů.
- Ztrátu zjištěnou účetní závěrkou nesou komplementáři rovným dílem, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Komanditisté jsou povinni podílet se na úhradě ztráty, stanoví-li tak společenská smlouva. Na úhradu ztráty nejsou komanditisté povinni vrátet podíly na zisku, které již byly společností vyplaceny.

Statutární orgán společnosti

- komplementáři.

Zrušení a likvidace společnosti

- Komanditista není oprávněn ze společnosti vystoupit.

Rušení společnosti s likvidací

- Při zrušení společnosti s likvidací mají společníci **nárok na podíl** na likvidačním zůstatku. Každý ze společníků má nárok na **vrácení částky ve výši splaceného vkladu**. Pokud likvidační zůstatek nestačí k tomuto vrácení, mají **přednostní právo na vrácení komanditisté**. Zbytek likvidačního zůstatku, který zůstal po vrácení hodnoty vkladů, se rozdělí mezi společníky **podle stejných zásad jako zisk**.
- Nestací-li likvidační zůstatek na rozdělení, rozdělí se mezi společníky podle stejných zásad jako zisk.
- Vypořádací podíl se vypočte obdobně jako podíl na likvidačním zůstatku.

ÚČTOVÁNÍ V KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI

K jakému datu sestavuje komanditní společnost zahajovací rozvahu.

Ke dni zápisu do obchodního rejstříku (vznik k.s.)

Jak se zobrazí v rozvaze komanditní společnosti vklady společníků.

- **vlastní kapitál**
- **fondy**
- **závazky**

Jak se zobrazí v zahajovací rozvaze výdaje související se založením společnosti?

Viz. v.o.s.

Mohou si společníci v komanditní společnosti vyplácet zálohy na podíly ze zisku?

- **ne**

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je společnost, kterou může založit jedna osoba, maximální počet společníků je padesát. Základní kapitál je tvořen vklady společníků, společníci ručí za závazky společnosti **do výše nesplacených vkladů**, společnost celým svým majetkem. Firma společnosti musí obsahovat označení "společnost s ručením omezeným", postačí však zkratka "spol. s r.o." nebo "s.r.o.".

Otázky

(Zdroj: §§ 105 - 153 Obchodního zákoníku)

2. Charakterizujte společnost s ručením omezeným:
  - a) základní kapitál,
  - b) vklady společníků,
  - c) splácení vkladů,
  - d) ručení za závazky,
  - e) označení společnosti,
  - f) práva a povinnosti společníků,
  - g) rozdělení zisku,
  - h) rezervní fond,
  - i) orgány společnosti,
  - j) zrušení společnosti.
3. Účtování ve společnosti s ručením omezeným:
  - a) zahajovací rozvaha,
  - b) vklady společníků,
  - c) vklady v cizí měně,
  - d) půjčky společníků,
  - e) tichý společník,
  - f) operace s vlastním kapitálem (snížení a zvýšení),
  - g) uzávěrkové operace.

Charakterizujte společnost s ručením omezeným

- Základní kapitál je tvořen **vklady společníků**
- Společníci ručí za závazky společnosti do výše **nesplacených vkladů**, podle stavu zápisu v obchodním rejstříku. Zápisem vkladu ručení zaniká.
- Může být založena jednou osobou.
- Společnost může mít nejvíce padesát společníků.
- Společnost ručí za závazky celým svým majetkem.
- Firma společnosti musí obsahovat označení "společnost s ručením omezeným", postačí však zkratka "spol. s r.o." nebo "s.r.o."

Základní kapitál

- Výše základního kapitálu společnosti musí činit alespoň **200000 Kč**.
- Nárok společnosti na splacení nesplacené části vkladu společníka a jakýkoli nárok společníka vůči společnosti s výjimkou nároku na „Plnění za společnost poskytnuté z důvodu ručení se započítává na splacení vkladu“ jsou vzájemně nezapočitatelné, ledaže s takovým započtením vysloví souhlas valná hromada při zvyšování základního kapitálu.
- Výše vkladu společníka musí činit alespoň **20000 Kč**.
- Na základním kapitálu společnosti se může každý společník účastnit pouze jedním vkladem. Výše vkladu může být pro jednotlivé společníky stanovena rozdílně, musí však být dělitelná na celé tisíce.
- Před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku musí být **splaceno celé emisní ážio** a na každý peněžitý vklad musí být splaceno **nejméně 30 %**. Celková výše splacených peněžitých vkladů spolu s hodnotou splacených nepeněžitých vkladů musí však činit **alespoň 100 000 Kč**. Je-li společnost založena jedním zakladatelem, může být zapsána do obchodního rejstříku, jen když je v plné výši splacen její základní kapitál.

- Zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady je přípustné, pokud dosavadní peněžité vklady jsou splaceny.
- Zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů - pokud nejsou účelově vázány.

Práva a povinnosti společníků

- Společník je povinen splatit vklad za podmínek a ve lhůtě určené ve společenské smlouvě, nejpozději však do pěti let od vzniku společnosti nebo od převzetí závazku ke zvýšení vkladu nebo k novému vkladu.
- Společník, který ve lhůtě nesplatil předepsanou hodnotu peněžitého vkladu, je povinen platit úrok z prodlení ve výši 20 % z nesplacené částky, nestanoví-li společenská smlouva jinak.

Rozdělení zisku

- Mezi společníky v poměru obchodních podílů.
- K výplatě zisku nelze použít základního kapitálu, rezervního fondu, ani ostatních kapitálových fondů

Rezervní fond

- Společnost tvoří rezervní fond
- Při vzniku společnosti
- ze zisku běžného účetního období po zdanění, (10 % čistého zisku první rok, nejvíce však 5% základního kapitálu, 5 % v dalších letech
- používá se ke krytí ztrát společnosti

Orgány společnosti

- Valná hromada
- Jednatelé – statutární orgán
- Dozorčí rada

Rušení společnosti

- **Při zrušení společnosti s likvidací má každý společník nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje poměrem obchodních podílů, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného.**

Akciová společnost

Zdroj: §§ 154 - 220 Obchodního zákoníku

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na **určitý počet akcií** o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. **Akcionář** za závazky společnosti **neručí**. Firma společnosti musí obsahovat označení "akciová společnost" nebo zkratku "akc. spol." nebo zkratku "a.s."

Otázky

4. Charakterizujte akciovou společnost:

- a) založení a vznik společnosti,**
- b) základní kapitál,**
- c) akcie,**
- d) podíly na zisku,**
- e) orgány společnosti,**
- f) změny základního kapitálu.**

5. Účtování v akciové společnosti:

- a) zahajovací rozvaha,**
- b) zvýšení základního kapitálu vydáním nových akcií,**
- c) prodej akcií zaměstnancům,**
- d) kapitalizace závazku,**
- e) změny základního kapitálu (zvýšení, snížení),**
- f) tvorba zákonného rezervního fondu,**
- g) přiznání a výplata dividend.**

Akciová společnost

- Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě.
- Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem.
- Akcionář neručí za závazky společnosti.
- Firma společnosti musí obsahovat označení "akciová společnost" nebo zkratku "akc. spol." nebo zkratku "a.s."

Akcie

- Akcie je cenným papírem, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle OZ a stanov společnosti na jejím řízení, zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.
- Akcie mohou být vydány v souladu se zvláštním zákonem v listinné podobě (dále jen "listinné akcie") nebo v zaknihované podobě (dále jen "zaknihované akcie").
- Akcie může znít na jméno nebo na majitele.
- Zaměstnanci společnosti mohou nabývat akcie společnosti za zvýhodněných podmínek, nemusí splatit celý emisní kurs akcií nebo celou cenu, za něž je společnost pro zaměstnance nakoupila, pokud bude rozdíl pokryt z vlastních zdrojů společnosti. Souhrn částí emisního kursu nebo kupních cen všech akcií, jež nepodléhají splacení zaměstnanci, nesmí překročit 5 % základního kapitálu v době, kdy se o upsání akcií zaměstnanci nebo jejich prodeji zaměstnancům rozhoduje.
- Stanovy mohou určit vydání druhu akcií, s nimiž jsou spojena přednostní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku (prioritní akcie), jestliže souhrn jejich jmenovitých hodnot nepřekročí polovinu základního kapitálu.
- Vydání akcií, s nimiž je spojeno právo na určitý úrok nezávisle na hospodářských výsledcích společnosti, není dovoleno.

- Společnost může vydat dluhopisy, s nimiž je spojeno právo na jejich výměnu za akcie společnosti (dále jen "vyměnitelné dluhopisy") nebo přednostní právo na upisování akcií (dále jen "prioritní dluhopisy"), pokud současně rozhodne o podmíněném zvýšení základního kapitálu.
- Společnost nesmí upisovat vlastní akcie.
- Emisní kurs akcie je částka, za niž společnost vydává akcie. Emisní kurs nesmí být nižší než její jmenovitá hodnota.
- Pokud je emisní kurs akcií vyšší než jmenovitá hodnota akcií, tvoří rozdíl mezi emisním kursem a jmenovitou hodnotou akcií emisní ážio.
- Pokud částka placená na splacení emisního kursu akcií nebo hodnota splaceného nepeněžitého vkladu je nižší než emisní kurs, započte se plnění nejprve na emisní ážio. Pokud částka placená na splacení emisního kursu nebo hodnota splaceného nepeněžitého vkladu nepostačuje na splacení splatné části jmenovité hodnoty všech upsaných akcií, započítává se postupně na splacení splatné části jmenovitých hodnot jednotlivých akcií, pokud nebude v souladu se stanovami dohodnuto něco jiného.
- Rozdíl mezi hodnotou nepeněžitého vkladu a jmenovitou hodnotou akcií, které mají být vydány akcionáři jako protiplnění, se považuje za emisní ážio, nebo je tento rozdíl nebo jeho část společnost povinna vyplatit upisovateli anebo že jde o tvorbu rezervního fondu.

Založení a vznik společnosti

- Společnost může být založena jedním zakladatelem, je-li zakladatel právnickou osobou, jinak dvěma nebo více zakladateli.
- Základní kapitál společnosti založené s veřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň 20 000 000 Kč, Základní kapitál společnosti založené bez veřejné nabídky akcií musí činit alespoň 2 000 000 Kč.
- Rejstříkový soud povolí zápis společnosti do obchodního rejstříku, je-li prokázáno, že :

- upisovatelé upsali celou výši základního kapitálu, splatili případné emisní ážio a alespoň 30 % jmenovité hodnoty všech akcií, jejichž emisní kurs je splácen peněžítými vklady, a zcela splatili nepeněžité vklady.

Podíly na zisku

- Akcionář má právo na podíl na zisku společnosti (dividendu), který valná hromada podle hospodářského výsledku schválila k rozdělení.
- Podíl se určuje poměrem jmenovité hodnoty jeho akcií k jmenovité hodnotě akcií všech akcionářů. Společnost nesmí vyplácet zálohy na podíly na zisku.
- Společnost není oprávněna rozdělit zisk nebo jiné vlastní zdroje mezi akcionáře, je-li vlastní kapitál zjištěný z řádné nebo mimořádné účetní závěrky nebo by v důsledku rozdělení zisku byl nižší než základní kapitál společnosti, zvýšený o
  - upsanou jmenovitou hodnotu akcií, pokud byly upsány akcie společnosti na zvýšení základního kapitálu a zvýšený základní kapitál nebyl ke dni sestavení řádné nebo mimořádné účetní závěrky zapsán v obchodním rejstříku,
  - tu část rezervního fondu nebo ty rezervní fondy, které podle zákona a stanov nesmí společnost použít k plnění akcionářům.
- Podíl členů představenstva a členů dozorčí rady na zisku (tantiému) může stanovit valná hromada ze zisku schváleného k rozdělení.
- Nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, mohou se zaměstnanci společnosti ve shodě se stanovami podílet na rozdělení zisku.
- Částka určená k vyplacení jako podíl na zisku společnosti nesmí být vyšší, než je hospodářský výsledek účetního období vykázaný v účetní závěrce snížený o povinný příděl do rezervního fondu neuhrazené ztráty minulých let a zvýšený o nerozdělený zisk minulých let a fondy vytvořené ze

zisku, které společnost může použít dle svého volného uvážení.

- Dividendu přijatou v dobré víře není příjemce povinen vrátit.
- Po zrušení společnosti s likvidací má akcionář právo na podíl na likvidačním zůstatku.

Orgány společnosti

- Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada.
- Akcionář se zúčastňuje valné hromady osobně anebo v zastoupení na základě písemné plné moci.
- Představenstvo je statutárním orgánem, jenž řídí činnost společnosti a jedná jejím jménem.
- Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a uskutečňování podnikatelské činnosti společnosti.

Změny ZK

Zvýšení ZK

- **Upsáním nových akcií** – je přípustné, jestliže akcionáři zcela splatili emisní kurz dříve upsaných akcií (neplatí to, pokud se zvyšuje základní kapitál upisováním akcií a jejich emisní kurz se splácí pouze nepeněžitými vklady)
- **Podmínění zvýšení ZK** – v souvislosti s vydáním dluhopisů vyměnitelných za akcie, částka nesmí přesáhnout polovinu ZK.
- **Z vlastních zdrojů společnosti** – po schválení účetní závěrky z čistého zisku, nebo z jiných zdrojů (nelze použít rezervního fondu ani jiných účelových zdrojů). Zvýšení ZK se provede buď vydáním nových akcií nebo zvýšením jmenovité hodnoty dosavadních akcií.
- **Kombinované zvýšení ZK**

Snížení ZK

- **Zrušením vlastních akcií nebo zatímních listů.**
- **Snížení jmenovité hodnoty akcií a zatímních listů – snižuje se poměrně u všech akcií společnosti.**
- **Vzetím akcií z oběhu na základě (losováním nebo na základě návrhu).**
- **Upuštění od vydání akcií.**

Tvorba zákonného rezervního fondu v a.s.

Společnost je povinna vytvořit rezervní fond z čistého zisku vykázaného v řádné účetní závěrce za rok, v němž poprvé čistý zisk vytvoří, a to ve výši nejméně 20 % z čistého zisku, avšak ne více než 10 % z hodnoty základního kapitálu.

Tento fond se ročně doplňuje o částku určenou stanovami, nejméně však 5 % z čistého zisku, až do dosažení výše rezervního fondu určené ve stanovách, nejméně však do výše 20 % základního kapitálu. To neplatí, jestliže rezervní fond již vytvořila příplatky nad emisní kurs akcií. Takto vytvořený rezervní fond do výše 20 % základního kapitálu lze použít pouze k úhradě ztráty.